

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz kordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét első és
 utolsó napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszajelölés
 vagy megújításra nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyi elvétel ár 5 fillér.

NAGYVÁRAD, szept. 4.

Döntő tanácskozás.

(a.) Nem régiben cikket irtunk arról, hogy a magyar közönség szörnyű közönyösséget tanusít az emberemlékezet óta tartó kiegyezési tárgyalások iránt, unalommal fogadja az erről szóló stereotip jelentéseket s lelhargiájából még az a félhivatalos megnyugtató sem rázza fel, hogy Széll nem köt rosszabb kiegyezést a mostaninál.

Bánffy belement az ischli klauzula elfogadásába s ezzel mélyen megsértette az alkotmányt s a nemzeti érzületet, de meg kell vallani, hogy igen sok tekintetben javította a kiegyezést és igen kemény küzdelmet vívott osztrák kollegáival, Badeni és Thun grófokkal. És ha azzal biztatta volna pártját és az ellenzéket, hogy rosszabb kiegyezést nem köt, sokkal hamarabb utólrta volna megérdemelt sorsa, a szégyenteljes bukás. Széll pedig ügyes taktikájával annyira elaltatta a magyar közvéleményt, hogy ez immár belenyugszik abba is, hogy rosszabb kiegyezést nem kötünk.

Ha arról van szó, hogy gazdasági szempontból a mostani kiegyezés mennyire hátrányos reánk, maguk a kormányparti organumok és szónokok kifogyhatatlanok az argumentumokban.

Borvámklauzula, állatforgalmi tilalom, a hazai érdekek és a honi ipar mellőzése a közös intézkedéskor, az ipar- és agrárvámok aránytalansága, az 1867-ben el-

vállalt függő államadósság változatlan s aránytalanul nagy terhe — — — és ki tudná mind elsorolni és kifejtteni, hogy mindezek és mások mennyire hátrányosak a magyar közgazdaságra.

Érzi az országnak minden adófizető polgára a mostani kiegyezésnek ezt a szörnyű súlytal reánk nehezedeó terhét, melyen minden áron könnyíteni kellene és ennek daczára keleti fatalizmussal belenyugszik abba a semmit mondó, mit sem ígérő kijelentésbe, hogy rosszabb kiegyezést nem kötünk.

Most ismét felhívja a félhivatalos sajtó a figyelmet a kiegyezési tárgyalásokra, melyek pénteken, folyó hó 5-én ezuttal Budapesten tartatnak. Azzal harangoznak e tárgyalások elé, hogy ezuttal döntő tanácskozások lesznek. Az idő előhaladt nagyon, a kormányoknak rövidesen kész munkaprogramot kell parlamentjeiknek előterjeszteni; az apostoli király ő Felsége e hó 10-én indul a hadgyakorlatokra, akkorára mindkét kormánynak végleges javaslatokkal kell előállni, mert a hadgyakorlatok alatt nincs ideje királyunknak a politikai dolgok intézésére, akkor minden percét lefoglalják s teljesen igénybe veszik a legfőbb hadúri fontos teendők. Ezért kell tehát e döntő tanácskozásokat most tartani s azokon véglegesen rendbe kell hozni a kiegyezéssel kapcsolatos függő kérdéseket.

Mi ugyan nem tartjuk helyesnek, még taktikai szempontból sem, Széllnek azt a politikáját, hogy a kiegyezés legfontosabb és életbevágó kérdéseiben tájékozatlanul hagyta a közönséget, de bizunk benne,

eddigi sikerei feljogosítanak rá, hogy a döntő pillanatokban is meg fogja védelmezni érdekeinket.

De arra kérjük, hogy ne elégedjék meg a félhivatalosai által szája adott üres ígérettel, hogy nem köt rosszabb kiegyezést az eddiginél.

Széll Kálmán ambíciójának s államférfiúi reputációjának nem ilyen törekvés felel meg.

Annak idejében mikor székét, méltóságát elfoglalta ugyancsak bőkezű volt az ígéretekben. Ritka tapasztalatra és minden oldalról teljes tájékozottságra valló emlékezetes beköszöntő beszédében az hirdette, hogy mélyebben kell szántani.

Itt az alkalom a mélyebb szántásra. A kiegyezés barázdái keménynek, mélyebben kell beléjük vágni az ekevasat s az a föld, mit ez a mélyebb szántás a felszínre hoz, megtermékenyíti az egész országot, annak iparát, kereskedelmét, egyszóval egész közgazdaságát.

A döntő tanácskozásoknál jusson eszébe Széllnek a mélyebb szántás. Ha most megelégedik róla, akkor évek hosszú során át hiába szántanak mélyebben az ország gazdáit; nem mi, hanem szomszédaink lognak aratni a mélyről felszántott termékeny földeken.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 60 kr.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCAJA.

Miniatür fotografiák.

Írta: Szabó Hona.

IX. Agnes.

Még jóformán félálomban volt, már kihallatszott az előszobába esztendő nőtája. Evvel jelezte mindig felébredését és a dörmögő vén eseléd, ki még a pólyában dődelgett, a melódjáról megismerte hangulatát. Ebeöz alalmazta gyorsaságát, olyanformán, hogy ha vigabban ment a nőtázás, lassabban mozduló-dott befelé. Így az is megeseő, hogy ha nagyon visszaöt a hangulattal: papucsot, könyveket, megymást repülést ambíciók győzöttek s valamely külföldös vonzódas folytán mind a szegény, öreg koponya köré i yeztek. Isten ments már most, ha a melankólikus ébr d s reggelén nem érezte magát képesnek a k ngy-lfutásra az a két típus, gyenge láb; mert ilyenkor a dörgés, villámítás csak szönd tr-

mész-öt házi perpatvarnak bizonyult az Ági nagysám harci kdvőök kitérésével szemben.

Masküőben igen jólekkü leány volt, csak szörnyen szévelyes. Mindjárt megbápta haragját és a bombasztikus nekibuzdulás után rögtön kiengesztelte koff-rjét pakkoló haragvó bábiját.

— Ugy sem haragszol te komolyan Babi lelkem, csak adod az előkelő. Látod az nem áll jól nekéd. A te hűség, egyszerű lelked nem veszi be az ilyen nagyuri med cónákat. Nekem való az csak. Hagyd el. Lá od öregem, ez a mi mulatságunk; nem is érne az életünk semmit, ha te maönap legálább kérszer itt nem akaróál hagyni és én ugyan-annyszer meg nem marasztanálok. Tudjad te ezt jól, mikor velem jöttél, hogy itt lalsz meg mellettem. Ha el akaróál hagyni, nem jöttél volna velem. Most már csak törj és tanis okos beszéd ddel minden este, ha lefekszem, hogy a te egyszerű, böes meséd ringason álomba.

Ilyenkor az öreg Babi elvesztette a fejét. S rva törölgette kendőj- esőc kév d gyenge

szemeit és könyvein keresztül mosolyogva, jó-ságos aggodalommal szólt:

— Jól van, jól drágám. Csak legalább ne legyen ilyen szomorú. Inkább lármázzon, kiabáljon kacsém, csak így ne lássam. Hisz tudja, hogy nem hagynám itt, nem én, Isten úgy segéljen, ezért a szépséges, kerek viláért sem.

A szent békesség után Ági mindig avval ment el, hogy felbátotta az öregot.

— Babi lelkem, aztán, ha jön ma valaki, akiről már beszéltem, csak vedesd a szobárobba. Aztán várjon meg. De el ne engedd.

— Ugy mondta komolyan, mintha maga is hívó, hogy csakugyan eljön. Babi várta, egyre várta, Takarított, csí-ösítot mindent, ha jön lássa, mely szép itt minden és érezze nagyon jól magát. Eökororta a fényképet, mit reggel a kisasszony haragjában a szekrény mögé d-öt, megörülgette és gondosan beillesztette a f-stett viráos selyemramába. Odatette a helyére, a S-üz Mária szobor mellé, hogy tudja meg, milyen nagyon a szívöbe van a kisasszonyának.

— Szülők különös figyelmébe! —

Az iskola év kezdetén fiu- és leánygyermeknek teljes fel-ruházására megá-olcsó árak!!!

FÁBRY TESTVÉREK nagyáruházában
 Nagyváradon, Olaszi Fő-utca. Telefon szám 76.

Fiu és leánykák részére, igen erős Carlsbadi cipők 1 frt 20 krtól kezdve, továbbá Csizmák, Galocsnik Kalapok, Sapkák, 50 krtól kezdve, Fiu ingek 90 krtól feljebb, kész fiu Lábravalók, Gallérok 12 krtól, Kézélők 20 krtól Nyakkendők 15 krtól feljebb, Keztyük, Harisnyák, Zs-bkendők 6 krtól feljebb, Inggombok, Pénztárczák, Fésűk, Kefék Szapponok, Zsebkécek, Esőernyők, Uti bőröndök, téli alsó Ingek, Nadrágok, Gamáslik, gyapju Takarók, Törülközők Szalmazsákok, kész Paplan és ágyfedők, Chiffonok, Vászna, Barchetek ez idényre különösen óriási mennyiségben érkeztek s rendkívül olcsón adatnak el.

Elősmert szolid keresztény üzlet!

Olcsó szabott árak!

Az amerikai magyarok zászló ünnepe.

— A Magy. Távirati Iroda külön kábeltudósítása. —

New-York, szept. 3. A küldöttség, amely Amerikában élő honfitársaink számára elhozta a nemzeti zászlót, szombaton, augusztus 30-án érkezett ide. A küldöttséget a *Statendam* németalföldi gőzös hozta át az Óceánon. Amerikából elője ment egy magyar és amerikai zászlókkal feldíszített különgőzös a magyar kolónia legelőkelőbb tagjaival. A küldöttséget partraszállásakor nagy lelkesedéssel fogadták honfitársaink és óriási tömegben kísérték szállására.

Az ünnepségek első napja vasárnap, a kegyelet napja volt. *Zseny József*, a küldöttség vezetője kiment a köztársaság halhatatlan hősének, *Grant* Ulisszesz tábornoknak és köztársasági elnöknek, az amerikai függetlenségi háború hősnének a sírjához és magyar és amerikai színű szalagokkal díszített koszorút tett le a hős síremlékére. Utján hosszú, ünnepies menetben kísérték a küldöttség többi tagjai és a magyar kolónia tagjai. A kegyeletnek ez a megnyilatkozása rendkívül rokonszenves benyomást tett az amerikai közvéleményre. A másnapra kitűzött zászlószentelésre elő volt készítve a közhangulat.

De az ünnep lefolyása meghaladta a legvérmesebb várakozásokat is. A menetet a magyar negyedből indult ki, a hol minden egyes ház pazarul fel volt lobogóva. A felvonulásban résztvett 15,000 magyar, köztük sokan a kik több mint ezer mérföldnyi távolságból jöttek el az ünnepre.

A magyarsághoz sok amerikai polgár csatlakozott, úgy hogy összesen 200,000-nél több ember vett részt a menetben. Ez az óriási sokaság körülbelül két óra járásnyi utat foglalt el. Hatalmas, impozáns felvonulás volt. Kivonult 150 magyar egyesület zászlókkal, lobogókkal.

A zenekarok magyar és amerikai indulókat játszottak. A menet élén száz főnyi bandérium haladt, fele díszmagyarban, fele csikós öltözetben. Azután 300 fogat következett, a melyekben a hölgyek foglaltak helyet.

Festői kép volt. Egy new-yorki lap tudósításában mozgó szivárványnak nevezte a menetet és ezzel híven fejezte ki azt a nagyszerű benyomást, amelyet a magyarság felvonulása New-York utcáin tett.

A menet közepén ünnepies lépésben haladt a négyesfogat, a melyen a küldöttség tagjai ültek a nemzeti zászlóval. Az utcákat, a melyeken a magyarok felvonultak, óriási néptömeg szállta meg. A cheer és hurra kiáltásnak se vége se hossza. A nemzeti egyesületek felvonulása New-York utcáin nem ritkaság. De általában beszélik, hogy a magyarság felvonulása egyike volt a legimpozánsabb ünnepségeknek, a melyeket New-York valaha látott.

A Grand Central Palace Hotel-ben, a hol a zászlóátadás történt, a menet megérkezésekor az összes zenekarok rázendítettek a himnuszra, a melyet a jelenlévők állva és hajdon fővel hallgattak végig. Az óriási szálló terméi alig tudták befogadni az ünneplőket. Ötvennél több magyar ember kiszorult és csak az utcáról vehetett részt az ünnepben. Benn a szállóban 10,000 ember szorongott.

A megnyitó beszédét *Gerster* Arpád, a fogadó-bizottság elnöke mondotta. Azután *Zseny* József beszélt. Nagy lendülettel szölt a magyar zászló jelentőségéről, a turulmadárról, mint a magyar nemzet diadalmi jelvényéről, merész röpéről a turulmadárnak a történet kezdetétől egészen addig, míg a sors ide vezérelte az Atlanti Óceán partjain lakó testvérekhez és honfitársakhoz. Meghatott szavakban intette az amerikai magyarokat, hogy mindig gondoljanak távol hazájukra, amihogy a haza sem fog róluk megfeledkezni soha. Minden jó hazafi meleg érdeklődéssel kíséri a haza elszakadt fiainak sorsát. A magyar kormány a legnagyobb gonddal örökdi az amerikai magyarok sorsa felett. Jövőre még fokozatosabb mértékben fogja megtenni. Az Óceán — kiáltott fel a szónok mély megnyugrással — nem idegenítheti el szíveteket, nem szakíthat el benneteket a hazától. A nemzeti zászló küldése iránt a kormány legnagyobb érdeklődést tanúsított és a kormány feje, *Szell* Kálmán miniszterelnök nemeslelkűen és bőkezűen hozzájárult ez ünnep lehetővé tételéhez.

Nagy hatást keltett a szónok, amidőn megemlékezett arról a lángoló rokonszenvről, amelyet az amerikaiak a magyar szabadságharcz iránt tanúsítottak. Ekés szavakkal fejezte ki a magyarság soha el nem muló háláját, amelyre az amerikaiak Kossuthért és a magyar emigrációért való lelkesedéssel méltán rászolgáltak és ez a hála — így fejezte be beszédét — örökké fog élni, amíg magyar sziv dobog.

Leirhatatlan az a jelenet, amely erre következett. Behoztak egy magyar zászlót és a lelkesedés szüni nem akaró nyilvánulásai között összehozták egymással a két zászlót Magyarország és Amerika testvérisége jeléül. A lelkesedés mánora ragadta el mind a jelenvoltakat. Amerikaiak és a magyarok összeölelkeztek és könyezve csókolták egymást. Akik ezt a jelenetet látták, azoknak a szívében örökké fog élni emléke.

A vendégek között voltak *Figyelmessy* és *Semsey* ezredesek is és mind a ketten lelkes ovációkban részesültek. Az ünnep folyamán még *Wellner* Ignác magyarul, míg *Czukur* Mórícz hatásos angol beszédben méltatta a nap jelenségét.

Városi közügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután alig fél óráig tartó rövid ülést tartott, amelyen a jelentéseket s pár apróbb ügyet intéztek el.

Beöthy László dr. főispán elnökölt; jelen voltak:

Rimler Károly polgármester, Dús László v. főügyész, Bordé Ferencz főjegyző, dr. Baróthy Akos v. főorvos, Papp Miklós kir. pénzügyigazgató, Varró Domokos kir. főmérnök, Mihály Adolf, Hlatky Endre, Huzella Gyula, Sulyok István, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, dr. Grám Károly, dr. Nagy Géza kir. ügyész, Rádl Ödön, Mezey Mihály.

Az ülés megnyitása után felolvasták a polgármester jelentését a közigazgatás augusztus havi állapotáról. A jelentés főbb adatai a következők:

A közegészségügy ügy általánosságban, mint népmozgalmi tekintetből kedvező volt. A vör-

Este aztán ő haragudott.

— Hát sohse jön már? Miért bolondít? Agi mérgesen rászölt!

— Hát nem jött, aztán nem is jön, punctum. Nem elég, ha az utcán mindig a slepemen húzom, még itthol is rajta üljön. Nem kell!

— Pedig jobban tenné, ha fel engedné. Inkább, mint az utcán tartsa örökké a sarkában. Nem jó az, ha mindig együtt látják.

— Igazad van Babi, — mondta a leány helybenhagyólag — el fog jönni. De aztán ne diskurálj neki össze-vissza.

De Babi még nagyon sokáig hiába várta. Egyszer aztán csakugyan feljött.

Együtt mentek fel a lépcsőn; az előszobánál Agi visszamaradt, hogy figyelje a hatást az öregre. Ez ráemelte szemét a férfire, néma tisztelettel nyitott ajtót és egy arannyal kivarrott világosakék bársonyszékelt tett eléje. Ami nagy kitüntetés volt Babitól. Azután a másik szobától, a nyitott ajtón keresztül, egyre szemmel tartotta.

Agi kacagva rontott be. Megcízirógatta az öreget és kérdezte.

— Babi lelkem, hogy fest? — Az öreg megcsóválta a fejét, de nem szólt egy szót se. Tetszett neki ez a szép, finom nagy ur. De ahogy jobban figyelte, észrevett benne valamit, amit nem szeretett benne. Hogy mi ez, azt még nem tudta. Tán a komoly, barna szemében csillant meg valami hamiság, vagy

az arcában volt meg ez a vonás, mely elárulta, hogy nem egészen őszinte? Ezt nem tudta biztosan, de félt tőle, hogy elámitja, megcsalja a kisasszonyt.

Mikor elment a férfi, Agi pajzán jó kedvvel kérdezte ki az öregas zonyt.

— Hítredre mondd meg: hogy tetszik?

— Nagyon tetszik. De...

— De! Mi az?

— Vigyázzon! — intette óvatosan.

— Mért vigyázzak? — álmélkodott a lány.

— Nem fog megölni.

— Nem. De többet fog kívánni, mint a mennyit maga adhat neki. És ha a testét nem is, a lelkét megölheti.

— Dejszen Babi! — megsimogatta egyik tenyerével a másikat, mintha már is azokat a bizonyos kívánságokat készülné ellensúlyozni. — Ne jósolj öregem, most nem jól esik semmi, — mondta különös lehangozással.

— Hát nem szereti? — vallotta az öreg észrevéve a fehér tenyér nyugtalanságát.

— Mint az Istenemet!

— Jaj, ne mondja ugy! — méltatlankodott Babi, szemrehányó tekintetel veve kisasszonyára.

Többször sarokba szorította az öreg, mivel hogy ezentul jobban lehetett vele boldogulni. Kevésbé volt szeszélyes, mint eddig s ritkábban irányított bizonyos tárgyakat egyetlen célpontra felé. Most sohse jártak együtt a férfivel; ez mindennap feljött és tanulmányozta ezt a rejtélyes teremést.

Egyszer a szíve forrósága nagyon közel hozta a leányhoz. A tüzes szeme követelt, míg ajka reszketve közeledett a lány ajakához. Agi felugrott, egész testhosszában kiegyenesedett a férfi előtt. Keményen, büszkén, kihívóan nézett a bűnös vágyaktól izzó szempárba. Szigorú nézésével akarván a másikat engedelmességre hajtani. Viszketett a tenyere és szeretett volna odatévedni arra a csábító, sima szép ábrázatra. Ettűnt a nimbusz, szélfoszlott az illuzió. Most látta, hogy ez az ember csakugyan többet kíván, mint amennyit az ő tisztelege adhatna. Eles, hasogató fájdalmat érzett szívében, de sokért nem adta volna, ha megtaníthatja ezt az urat is a legrövidebb úton, tán éppen az ablakon keresztül, a leggyorsabb tempóban átszelni a levegőt.

A férfi felrántotta vállait és sértődötten leült. Jobbadán csak adta a sértődötten, valójában meg volt egy kicsit hűvösödve. Várta, hogy a leány majd szól egy szót s erre kezesen ki fog engesztelődni. De ez hallgatott. Osszeszorított fogakkal, a haragtól, dühtől vilámló szemekkel állt egy helyen, összefont karokkal mozdulatlanul. Rózsaszínű orcámpája és elfehéredett szájszéle idegesen reszketett.

A csendesség már szinte félfelmetes lett. Arrogánsan szölt bele a férfi.

— Tulajdonképen nem is értem magát. Egy rejtélyes sphinx, aki pillanatonként más-más oldalról mutatja be magát. Sohasem kérdeztem micsoda, merről jött; láttam az erős intelligenciáját, tudtam, hogy nem közönséges.

heny megszünt: — a hasihagymáz, hőkhurut és difteritisz szórványosan fordult elő. Szegény beteg 498 gyógykezelettet az orsz. betegápolási alap terhére. Augusztusban született 58 fiú, 83 leány, összesen 141 gyermek. Meghalt 47 férfi, 45 nő, összesen 92 egyén; és pedig Ujvárosban 27, Olasziban 15, Váralja-Velenczén 17 és a kórházakban 33.

A közbiztonsági állapot jó volt. Lopás 44, halált okozó súlyos testi sértés 1, súlyos testi sértés 4, könnyű testi sértés 5, sikkasztás 1, pénzhamisítás 4, hatóság elleni erőszak 4, okirat hamisítás 1. — Nyomozás 45 teljesített. Letartóztatva volt 54 ember; ezek közül a hatóságához átkísértetett 12, eltolonczoltatott 42. — Kihágási feljelentés 103 esetben történt. 1 gyilkosság, 2 öngyilkosság és 2 tüzeset történt.

Az adók befizetése kedvező volt, mert 2908 korona 26 fillérrel több folyt be, mint az elmúlt év hasonló időszakában.

Befolyt:

kincstári adóban	—	—	115539	kor.	88	fill
kamatban	—	—	711	»	07	»
betegápolási pótdobban	—	—	3:01	»	84	»
kamatban	—	—	—	»	95	»
hadmentességi díjban	—	—	1017	»	03	»
kamatban	—	—	35	»	11	»
bélyeg- és jogilletékben	—	—	127	»	26	»
kamatban	—	—	16	»	70	»
iparkamarai díjban	—	—	2622	»	75	»
házasági adóban	—	—	54	»	—	»
fényveradóban	—	—	116	»	—	»

a melyek a kir. adóhivatalba szállítottak be. Törvényhatósági utadobban 8649 kor. 51 fillér folyt be a városi pénztárba.

A polgármester jelentését tudomásul vették, a szakelőadók nemleges jelentésével együtt.

Néhány jelentéktelen miniszteri leiratot s adóügyet intéztek el s az ülés véget ért.

Kecskeméthy levelei.

Budapest, szept. 4.

A budapesti államrendőrségen ismét óriási az izgatottság. A *Kecskeméthy-láz* vett erőt újból a tisztviselőkon.

Azokról a levelekről beszélnek mindenfelé, a melyeket a főváros hirhelt félmillió sikkasztója irogatott haza. Előbb a P. H. kapott tőle *Cincinnati*-ből levelet, majd tegnap *Veszprémbe* a szüleihez és egy barátjához érkezett egy-egy levele.

De azt már mégsem kívánhatja, hogy az én sóhajaim töltsek be szalonját.

Agi erre sem fel. A szive sejtása, meg a növekvő, szikrázó haragja elkábították. Fáj minden kis idegzála; ha valaki most egy meleg, érző szót mondott volna neki, keservesen tudott volna sírni. Mint a gyermek, ha megüti valaki. Neki a lelkét ütötték meg és ezt vissza kellene adnia.

— Várjon, fel fogom világosítani, mondta vontatottan. Minden figyelmét arra összpontosítva, hogy minél súlyosabb legyen a megtorlás.

— Nagyon le leszek kötelezve, — udvariaszkodott a férfi.

Ez a sablonos hang felébresztette gondolkozásából. H-degen ránézett a szemközti ülő blazirt ábrázatu emberre, valamiképp mintha elsodálkozott volna, hogy éppen ez ül előtte. Kicsinyléssel, fitymálva, de emberevő dühvel beszélt.

— Arról világosítom fel: ki vagyok én? Most egy színész, aki a torkával kincseket keres. Ezt tán tudja is. Voltaképpen arra kíváncsi: ki voltam? Ugyebár. Erdélyben meglátogathatja a fészkuiket. Ősi fészkek. Nemes ember, uri ember az apám. Az anyám is. De az anyám elvált az apámtól; hanem azért tisztességes asszony. Megláthatja Brassóban, méltóságos asszony, a mostani ura után. Az apam meg a házukba hozta azt a lányt, a kiért a komédia megtörtént. Én nem akartam

Az első levelet a rendőrségen nem igen hitték valódinak, de immár szinte bizonyos, hogy ezáltal csakugyan a nagy sikkasztó adott magáról életjelt.

Kecskeméthy kézírását már a tegnapi napon megszerezte a bíróság s az akták mellé csatolta. A vizsgálóbíró, dr. *Kenedi* nem tartotta szükségesnek, hogy ily intézkedést tegyen, de tegnap délután 2 órakor összeült a törvényszék *vádtanácsa* és *Ozárán* táblai bíró elnöklése mellett *Ruttkay* István bíró előadása alapján a következő határozatot hozta:

A szóban forgó levél, a melynek a lefoglalása a nyomozó hatóság 3073. főkönyv II. 902. sz. mekkeresésével keretik, *terhelt kezétől eredőnek* vélelik s a mellett, hogy abban bő társról is említés tétetik, olyannak tekintendő, amely a bünyvádi eljárásban bizonyításba felhasználható, mihez képest a vádtanács a levelének a B. P. 179. §-a alapján való *lefoglalását és bírói őrizet alá leendő vételét elrendelte.*

Ennek megfelelően a levél, melyet a P. H. már különben is átadott hivatalos használatra a rendőrségnek, lefoglaltatott. A vizsgálóbíró azért nem tartotta szükségesnek a bírói őrizetbe való vételt, mert a közlés révén ismertté lett a levél tartalma. Ellenben a vádtanács, noha szinte kétségtelennek tartja, hogy *ez az első biztos jel Kecskeméthy felől*, jónak látta a levél megszerzését azért, hogy azt megvizsgálathassa *írászakértőkkel.*

Egyébként a bíróság már ma átküldte a fontos bűnjelt a rendőrséghez, melynek feladata a nyomozást most annak alapján folytatni s ha még egyáltalán lehet, a főváros bujkáló sikkasztóját kézrekeríteni.

Mig csak ez az egy levél volt a rendőrség kezei között, nem igen bíztak a nyomozás eredményében, az éjjel azonban *Veszprémből* szenzációs hírt hozott a táviró.

Karácson, a veszprémi törvényszék vizsgálóbírája értesítette ebben a táviratban a főkapitányságot arról, hogy *Kecskeméthynek két levelét foglalta le.* Cincinnati-ből érkezett ez a két levél is. Az egyiket a sikkasztó *szüleihez* írta, a másikat *Gratzl* takarékpénztári tisztviselőhöz. A szüleihez intézett levelet a vizsgálóbíró rögtön lefoglalta. Gratzl azonban Szombathelyen volt és így a levelet utána

küldték és csak miután ő felbontotta, foglalta le a rendőrség. Karácson vizsgálóbíró ebben a táviratban arról is értesítette a főkapitányságot, hogy a leveleket expresslevélben elküldi Budapestre.

A levelek azonban ma délig nem érkeztek meg a főkapitányságra, de a rendőrségen azért már nagyban készülnek a nyomozásnak teljes erővel való fölvételére.

Bérczy Béla rendőrkapitány, a kinek annak idejében a nyomozás vezetését átadták, ma reggel felkereste *Farkas* Lajos rendőrtanácsost, a bünyvádi osztálynak szabadságon levő vezetőjét szövetség-utcai lakásán és egész déli fél 12 óráig értekezett vele.

A levelek meg nincsenek a rendőrség kezei között és így még erősen támaszkodva foglalkoznak ezzel az ügygel. A bünyvádi osztály legkiválóbb nyomozói nem sok reményt fűznek a dologhoz és ismételten hangoztatták, hogy tréfának vagy felületesnek tartják a levelet. De azért nagy előkészületeket tesznek arra, hogy alkalmas pillanatban nagy készütséggel vehessék föl ismét a nyomozás fonálát.

A szenzációs levelek híre természetesen mindenfelé nagy föltűnést keletkezett és a nagyközönség is feszült érdeklődéssel várja a nyomozás eredményét.

Szini szövetség Nagyvárad és Gyula között.

Óriási áldozatot hozott Nagyvárad város közönsége, hogy méltó otthont nyújtson a téli szüneteknek.

Már két éve azonban, hogy a nagyvárad szini társulat meg van bénítva, mert a nyári szünetekre kimaradt az állomásokból. Alig két hónapig talált Somogyi társulata otthont Kaposvárott, a többi idő szünetekkel telt el.

Ennek pedig káros befolyása van Nagyvárad szünetezésére is, mert az igazgató, — minden áldozatkészsége mellett is — már a szerződésekkor kénytelen figyelembe venni, hogy teljes tíz hónapot sem vehet igénybe az esztendőből.

Az elmúlt évben szó volt róla, hogy Brassó, Szeged és Marosvásárhely helyett Gyulát és Orosházát megkapja a nyár folya-

lépcsőre lefele. Követte a férfi, elborult arczzal, szemére vágott kalappal.

Agi utána kiáltott, gúnyos nevetéssel, éneklő hanglajtással.

— Üdv és gyöngyharmat kedves atyafi!

Megállt visszanezét, de már nem látott az ajtónál senkit. Az a gondolat vilant meg fejében: hátha csak tréfált Agi. Visszament, megpróbálta kinyitni az ajtót, de biz az ekkorra már zárva volt. Dühösen, gyors léptekkel futott le a lépcsőnkön, mint a szélvész, csaknem kitéve a lassan felele tipegő Babi kezéből az Agi kisasszony vacsoráját. Isten bocsássa meg szegény lelkének, valami mód felett kacskaringós körmondatra fogott, olyanféle hunczut kaszároyas ilusban, amilyenek produkálásában az abtheilungnál versenyeztek egymással a bohó, ifju kor idején.

Babi elszörnyűködött. Ójabent megkérdezte a kanapén arc raborulva fekvő Agiót:

— Mi történt? — Sokáig nem felelt, aztán talpra ugrott s élesen rákiáltott az öregre, hogy az czélszerűnek tartotta azonnal mozgósítani öreg lábait.

— Hagyj békét!

Másnap mégis megkérdezte, mikor a paplant ráta kartia.

— Nem jött el. Hát miért nem jött?

Fáradtan, alig hallhatóan s nagyon szomorúan sutogta a lányt:

— Nem jött. Nem is jön többet, Babi lelkem . . .

mára a nagyváradai szintársulat, azonban gr *Festlich* Andor orsz. színészeti felügyelő hazaboldogító működésével elűtötte ezt a két állomást Somogyi szintársulata elől.

De hát utóljára is véget kell érni *Festlich* ur »üdvös működésének«, különösen mikor azok a városok is állást foglalnak ellene, amelyeket agyon akar boldogítani. Megelégtették már a nagy pártfogást, melyben részük volt.

Ujabbán *Lukács* György békési főispán, a vidéki magyar színészet buzgó harczosa, felvetette ismét azon korábbi eszmét, hogy Nagyvárad a szomszédos Gyulával és Orosházával lépjen színészövetségbe. Mindkét városnak, éppen az ő buzgólkodása révén, megfelelő új nyári szinköre van; közönsége elég intelligens ahhoz, hogy a pár hónapi nyári szezonban a társulatot fenntartsa.

Első sorban ez Nagyvárad színügyének is az érdeke, mert szintársulata állandó lehet, mivel az igazgató nem áll minden év tavaszán a kétséges jövő előtt, hogy kap-e valahol játszási engedélyt a nyári hónapokra, vagy szélnek eresztheti társulatát az őszi szezon bekövetkeztéig.

Lukács György főispán az alább közölt megkeresést intézte a nagyváradai színügyi bizottság elnökéhez, a nagyvárad-gyula-orosházai színkerület létesítése érdekében. Színügyi bizottságunk ma, pénteken délután veszi tárgyalás alá a megkeresést.

Hisszük, hogy színbizottságunk örömmel veszi *Lukács* főispán átiratát s a közös cél érdekében, közös akarattal segítik elő a színi szövetség létesítését.

Az ügy fontosságára tekintettel, egész terjedelmében itt adjuk *Lukács* György főispán megkeresését:

Nagyságos Uram!

Az elnökletem alatt álló gyulai színpártoló egyesület elhatározta, hogy valamely nagy vidéki várossal, mely elsőrendű szintársulattal rendelkezik, a jövő évtől kezdve színészövetségbe lép. A szövetségbe esetleg bevonatnék Orosháza község is, mely egy, a modern igényeknek megfelelő nyári szinkörrel immár szintén rendelkezik.

A szövetség célja volna, hogy egyrészt

a vidéki színészet felvirágzását előmozdítsa, másrészt hogy a nyári hónapokban valamely első rangú szintársulatnak, a mely a színészet iránt érdeklődő közönségünknek fejlett igényeit kielégíteni képes, biztos esziszten-cziát adjon.

Gyula városa s ezzel együtt Orosháza, mely e kérdésben Gyulával karöltve halad, a vidéki városok közül első sorban Nagyvárad városával óhajt szövetkezni, avégből, hogy egy állandó színi kerületet alkotva, a Nagyváradon működő szintársulatnak a nyári hónapokban otthont biztosítson.

Avégből tehát, hogy a tervezett színi kerület szervezésének előmunkálatait megkezdhessek, tisztelettel van szerencsém felkérni Nagyságodat, hogy a Nagyvárad város és a jelenleg ott működő szintársulat között fennálló szerződés másolatát nekem megküldeni méltóztassék.

Egyszermind becses nézetét kérem a tekintetben, hogy esetleg hajlandó volna-e Nagyvárad Gyulával és Orosházával színi szövetségbe lépni, s igenleges esetben mely hónapokat engedné át Nagyvárad Gyulának és Orosházának.

Az természetesen említenem sem kell, hogy ugy Gyula, mint Orosháza csakis abban az esetben lépnének szövetségbe, ha a nagyváradai színigazgató kötelezi magát, hogy teljes társulatával játszik Gyulán is, Orosházán is, hogy tehát a gyulai és orosházi szezonok idejében — súlyos betegség esetét kivéve — senkit sem szabadságol társulatából.

Már ezuttal is megemlítem továbbá, hogy a szövetségbe lépés egyik feltétele Gyula és Orosháza részéről lesz az is, hogy az igazgató állandó polgári zenekart tartson, mert ha a téli állomáson katonazenekart alkalmaz, akkor Gyulára és Orosházára nem hozhat begyakorlott polgári zenészeket.

Fogadja Nagyságod tiszteletem nyilvánítását.

Gyulán, 1902. szept. 1.

Lukács György,
főispán.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** *Nagy* Ferencz, a kir. törvénytörvények elnöke tegnap délután Eledre ötatott a járásbíróóság vizsgálására.

* **Kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszteri a helybeli kir. pénzügyigazgatóságához *Szép*

Lajos máramarosszigeti s. titkárt titkárrá, *Molnár* Vilmos itteni állami végrehajtót pedig fogalmazóvá nevezte ki. — A máv. kolozsvári üzletvezetősége *Géher* Hubertet a nagyváradai fűtőház h. művezetőjét Tövisre fűtőház főnöknek nevezte ki.

* **Hol lesz a villanyos telep?** A nagyváradai villamos világítás részére a központtelepet már a közel jövőben építeni kell a városnak, hogy a Ganz-czég a felszerelés és berendezés végett teljes kész, száraz állapotban vehesse át a tavasszal. A telep helyét a világítási bizottság az áruraktár mögött levő területet jelölte ki, daczára, hogy itt az üzem évenként 1200 koronával többbe kerül, mintha a várad-velencei vasútállomás mögött építik a telepet. Ezt a kérdést hozszan tárgyalta a városi tanács s a várad-velencei telep mellett erős érveket hoztak fel. A szavazásnál egyformák voltak a szavazatok s a polgármester mint elnök a nagypiacz-téri terület mellett nyilatkozott, tehát a tanács ezt fogja javasolni a közgyűlésnek. — A jövő csütörtöki közgyűlésen bizonyára élénk vitát fog kelteni a tanács előterjesztése.

* **Helybeli czég kiténtetése.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter a kegyurasága alatt álló *bustyaházai* (máramarosszigeti) erdőfelügyelőséghez tartozó *viski* új templom orgonájának elkészítését több pályázó közül *Országh* Antal helybeli előnyösen ismert kiváló orgonagyárosnál rendelte meg.

* **Kath. tanítók jubileumi ünnepélye.** A Magyar kath. tanítók országos bizottsága 1902. évi *szeptember 15* én a római zarándoklatot megelőző napon *Budapesten* a Szent István-társulat palotájában *XIII. Leo* Szentséges Atyánknak 25 éves pápasága jubileumát ünneplő gyűlést tart. A gyűlésnek tárgysorozata a következő: 1. A gyűlés előtt d. e. 9 órakor Budapest VIII. kerületében levő »Jézus Szent Szive« templomában szentmisével összekötött hálaadó istentisztelet lesz, melyen a bizottság tagjai megjelennek. 2. A délelőtt 10 órakor a Szent István-Társulat palotájában tartandó ünnepi gyűlés tárgyai: 1. »Leo ünnepi vers«. Irta: Ujlaky Géza. Szavaltja: Kelemen Antal. 2. A pápai himnusz eléneklése. 3. Elnöki megnyitó beszéd, mely *XIII. Leo* pápa 6 Szentségének

X. *Mariska.*

A mama védő szárnyai alatt nőtt fel. Az édes mama a saját leánykorára gondolt vissza és titokban megvallotta, hogy: kissé szigorubb, katonás örizet sohasem árt az ifjuságnak. Ez elvet szem előtt tartva, gyakran megtörtént, hogy katonai fegyver alatt kísérté sétára kis-leányát. A szeme azonban, ha a másik oldalon nem volt enyhébb pillantásokkal elfoglalva, folyton rajta pihent. A nevelési elvek közül annak adván ez elsőseget, hogy: az anyja szemmel tartsa mindenkor gyermekét.

A Marmuska is követőjévé vált ezen elvnek, anyai variációval hogy: a gyermeknek sem árt, ha szemmel tartja az anyát. Csupán abból az egyszerű okból, hogy míg az argus szempár a dűrczés arcocskáról véletlenül másfele téved — őh mert olyan csábitóan peng amott az a sarkantyú — addig az öri-zettől megszabadult szende szemecskék, az alkalom gyors és ügyes felhasználásával, a mamácska pillantásával épp ellenkező irányban felfedezett nyalka gyerek-ke kacsin-gatnak.

Mivelhogy ravasz kis csirke vala ő. A gondos, védő mamai szárnyak alatt ugyan engedelmesen meglapult, de hamisan pislogó szemei suttymban egyre a világba bámultak. Vagy a szemek figyeltek, vagy a fülek hallgatóztak a gondosan ráboruló szárnyak alól és éppen eleget láttak és hallottak abból, amit nem kellett volna. Így rövidesen többet tudott

a jól nevelt, félve őrzött tudatlan, szende kis baba, mint az, aki nem annyira katonás, de erős, határozott nevelés mellett, nyitott szemmel, nyitott füllel tanulja ismerni a világot. Ezek határozott, biztos egyéniségekké válnak, és lelkükbe az élet eseményeinek nem a salkja rakódik le.

Erősen, szilárdan megállják helyüket az élet küzdelmeinek közepett is, míg azok a szigorú örizet alatt felnövevett szegény kis libák, kik oly bájosan tudnak elpirulni, de egymás között elképzelhetetlen dolgokat szoktak alaposan s híhetetlen tudatossággal letárgyalni, egy gyöngye szellőfuvalomra megtántorodnak, ingadoznak, elbuknak, mint a bemájsolt szeszgyári tót. A mama pedig összezsapja a kezét és elájul, mert ez így elegáns, a novellák és szindarabok hő-nőinél pedig oly megkapó.

Azután sopánkodik és az eget hívja: magyarázza meg a dolgot. A legszörnyűbb katasztrófáknál is ezt vallja: gondos, óvatos anyja volt, (hogy milyen téren, ez mellékes) megtett minden tőle telhetőt (főkép, hogy kalandjait eltussolja) és nevelési módszerét minden körülmények közt csalhatatlannak tartja.

Egy pillanatig sem jut eszébe, a világért se, hogy tán magában is kereshetné egy csöppet az okot. Lelkiismerete nyugodt s halad tovább rendes kerékvágásában. Csak eljár napi sétáira, zsurokra, estélyekre, színházba, bálba: ő nem tehet semmiről, ő mint a anya.

Ez a sok jövés menés, a szülőknek ez a házon kívüli élvezethajhászása pedig az oka a

gyermekek laza erkölcsének. Amíg a szülő oda van, a gyermek magára, vagy ami tán még rosszabb, a cselédekre van hagyva. Ha egyedül van, elvesz olyan könyveket, amit a papa is dugva olvas el, vagy pedig a mamuska pikáns francia regényeiből okoskodik.

Marcuska annyival rosszabbul tett, hogy egyuttal mesterségesen is szította élénk fantáziáját. A regény hősofjével együtt akart haladni és a sápadt holdvilágnál, kibontott hajjal ablakába könyökölve, várta a romantikus lovagot. Lovagok könnyen akadnak, különösen a szép szöke, ábrándos szemű kislányoknak és különösen holdvilágos estéken. Egy-egy nyakleves kiábrándítaná őket, de Marcuska nem játszotta volna végig a regényt, ha be nem eresztli szobájába...

Eppen a kaput csukta volna a papa, a zárba illesztette be a kulcsot, amíg a mamuska félrecsapott sapkájú, kissé illuminált udvarlójától búcsuzkodott, úgy két órára járt az idő, mikor a Marcuska szobájának kertrenyilő ablakán át kiugrott a hő lovag...

A papa véletlenül észrevette. Kizavarta Marcuskát a házból. Alig öltözve, sajtó tagokkal rohant bele az éjszakába. Valahogy feljutott a fővárosba és beledobta magát (nem a Dunába) a nagyvárosi élet pezsgő hullámaiba. Mert hiába, a baleset megesezt, a minek tenger sok köny és egy csöpp síró rívó következménye volt...

pedagógiai irányu apostoli működését méltatja. Tartja: dr. **Steinberger** Ferencz. 4. Ünnepi hódoló felirat XIII. Leo pápa 8 Szentségéhez. 5. Szózat Atyánkért alkalmi óda. Irta: dr. **Némethy** Gyula. Szavalja: Pfeiffer József. 6. A tanácsüléseken előkészített, következő tanítási terveknek tárgyalása: a) A kath. polgári iskolai tanító- és tanítónőképzőkörök tanításterve. Előadó: Ember Károly; b) A kath. népiskolák és gazdasági ismétlő iskolák tanításterve. Előadó: Dreisziger Ferencz. 7. Titkári és pénztárosi jelentések. 8. Indítványok tárgyalása. 9. A nemzeti himnusz eléneklése. A közgyűlést megelőző délután 5 órakor a megjelölt helyen a tanügyi tanács tart ülést.

* **Harcz egy fogház udvarán.** A debreczeni törvényszéki fogházból Rostás Sándor cigányrabló négy társával kiszökött. A börtönőrök a fogház udvarán elérték őket s csakhamar elkeseredett véres harc fejlődött az őrség és a szökevények között. A harc a rabok leverésével végződött.

* **Elaggott nők menhelye.** Felkértünk a következő sorok közlésére: A Sz—g című helyi lap 7. hó 2-ik számában az ujdonságok rovatában megemlíti azt, hogy a biharmegyei és nagyváradai nőegylet helynélküli cselédek számára menházat fog építeni. Ily híresztelés ellen a Nőegylet nevében tiltakoznom kell, mert az egylet a menházat elaggott és elszegényedett tisztességes nők számára szándékozik létesíteni, s távol áll attól a gondolattól, hogy menházat cselédelhelyező intézetté tegye. Mely soraimnak szives közlését kérve maradtam teljes tisztelettel: özv. báró **Gerliczy** Félixné.

* **Egy Vilmos-husár szerencsétlensége.** A 7-ik Vilmos huszárezred egyik közvitése, Kelemen Pál végzetes szerencsétlenségnek lett áldozata. A tisztiszolga-husár főhadnagyának lovát jártatta, miközben leesett a ló hátáról és eltörte a derekát. Sérüléseibe valószínűleg belehal. Kelemen az aradi csapatkórházba szállították.

* **Működik az adóprés.** Az a lélegzet vétele engedett kis idő, a mennyire évről-évre felfüggeszti a pénzügyminiszter a mezei munkák idején a végrehajtást, immáron az idén is letelt. A pénzügyigazgatóságok már megkapták a rendeletet az adóvégrehajtások fogatosságára.

* **Öngyilkos cselédeány.** Tegnap este **Fapp** Erzsébet cselédeány gazdájának Kozsvári-utcán levő lakásán felakasztotta magát azért, mert **Csáky** Sándor bérkocsis ruhadarabjait tartalmazó ládáját ellopta. A szerencsétlen leány egy ruhaszáritó kötélre akasztotta fel magát, de a házbellek még idejekorán észrevették és levágták a már eszméletlenül levő teremtet.

* **Sima Ferencz nem jön haza.** A lapok nemrégiben az irták egy szentesi újság nyomán, hogy Sima Ferencz, az Amerikába kibujdosott csongrádmezei népapostol a tavasszal hazatér Magyarországra s ismét Szentesen fogja folytatni működését. A szentesi újság megjegyezte, hogy Sima Ferencz ellen megindult temérdek bűnügyből csak három van függőben s a népapostol épp azért kívánkozik hazatérni, hogy ezeket az ügyeket is rendezze, aminek lehetővé tétele végett ügyvédje útján az ellene kibocsátott elfogatási parancsok visszavonását kérte a szegedi törvényszéktől. Ezen hírek után még kalandosabb értesítések kerültek a lapokba Sima Ferenczről. Egyes újságok hosszú hasábokat szenteltek azon hír kiszínezésének, hogy Roheim Náthán, a siteri telepítő, ezen telepítés körül szerzett érdemeit Sima Ferencznek kastélyos földbirtokot ajándékozott és Sima ezért kívánkozik haza, hogy ezen szépséges földi parad-

csomba betülhessen. Hát e hírekre vonatkozóan Sima Ferencz ügyvédje nyilatkozik, hogy az egész birtok, meg kastély ajándékozásügy semmiből kiképzelt mese, Sima Ferencz mostanában nem jön haza, nem is akar s hogy Roheim éppenséggel nincs olyan ajándékozási kedvében, mint azt a lapok irták. Éppen a miatt, hogy Roheim nagyon is farkodik, indított Sima 8 ellene pert. Mikor a telepítést Sima megkezdte, úgy egyezett Roheimmal, hogy ezért a munkáért 60.000 koronát kap tőle. A telepítés megtörtént, igaz, hogy a végén balul ütött ki, s a volt országgyűlési képviselő Náthán gazdától követelni kezdte a kialakított tiszteletdíjat. Roheim Náthán vonakodott fizetni és Sima Ferencz nemrégiben Amerikából intézkedett, hogy a pör ellene megindíttassék. Még többeknek is van a telepítésből kifolyólag hasonló követelésük a siteri nagybirtokon s a múlt hónapokban valamenynyien erélyesen követelni kezdték a nekik járó tiszteletdíjat. Roheim ezen annyira fölmérgesedett, hogy a követelődők ellen a **nagyváradai törvényszék előtt zsarolási bűnpört** indított, de a törvényszék az eljárást hamarosan megszüntette, mert nem zsarolás az, ha valaki jogai határai közt követeli azon összeget, mely őt megilleti. Ennyiben áll jelenleg Sima Ferencz kastély-ügye. Sima csak 3 év múlva szándékozik hazatérni, amikor függőben levő bűnügyei elévülnek.

* **Öngyilkos vinczellér.** Borzalmas módon vetett véget életének **Szeredi** Mihály helybeli illetőségű vinczellér. A szerencsétlen ember önkivületi állapotban követte el végzetes tettet, még pedig úgy, hogy a szőlőhegyen lévő kukoriczás földön csősz fegyverével szájába lött. Szeredi rögtön meghalt. Hulláját **Márkus** hegybíró találta meg, ki a rendőrséget nyomban értesítette az esetről. A helyszínen dr. **Mayer** László v. t. orvos jelent meg, ki már csak a halál beállítást konstatálta. Az ügyészség részéről dr. **Nagy** Géza jelent meg **Pataky** Károly r. f. galmazó társaságában, kik a hullát a bonczházba szállították. Szeredi hosszabb idő óta deliriumban szenvedett és ily állapotban követte el tettet is.

* **Diák kisasszonyok.** Az iskola új éve, épp úgy kezdődik, ahogy a régi végződött, vizsgákkal. Csak hogy most a »drukk« nem általános; csupán fiók examen folyik, mely csak azon diákok lelkét tartja izgalomban, akiknek nem volt vakációjuk s a kiken a hanyagság rettenetesen megbosszulta magát, mert elrabolta tőlük a gondatlan, a törvényes pihenő időszakot és annak ezerféle kedves örömet. A szekunda javító pótvizsgálatokkal egy időben vannak a felvételek. Ezen felvételi vizsgáknak az idén nagy érdekességet kölcsönözött a gimnáziumban három fiatal kisasszony, akik bátran kiállották a tanár urak keresztkérdéseit. Különösen kivált a diák kisasszonyok között **Weisz** Malvin, aki egyszerre négy osztályról tett vizsgálatot a latinból és oly remekül fordította és kommentálta Ovidot és Cézárt, hogy a vizsgáló bizottság tagjai külön-külön a legmelegebben megpratulálták. Ugyanily jeles feleleteket adott az algebrából is. Sok buksi nebuló és diákurfi vehetne példát a buzgalomból ezen ambíciós diákkisasszonytól, akinek sikerét még becsesebbé teszi az, hogy mindössze fél éve tanulja a gimnáziumi száraz studiumokat.

* **Szerkesztőségünkől.** **Niedermann** Gyula hírlapíró ma naptól kezdve lapunk belmunkatársa lett. Ajánljuk őt a nagy érdemű közönség kegyes jóindulatába.

* **Nem szabad a szavazó helyiségben ebédelni.** Erdekes ügyben hozott határozatot legközelebb a közigazgatási bíróság, melylyel

megsemmisített egy esztergommezei törvényhatósági biz. tagválasztást azért, mert a választási elnök a bizalmi férfiakat és választási személyeket a szavazó helyiségben ebéddel megtraktálta s hozzá az elnököt még az összes eljárási költségekben is elmarasztalta. Másutt is, nálunk is szokásban volt a hasonló ebédelés választások alkalmával, — jó lesz tehát ezt a határozatot a jövőre szem előtt tartani.

* **Női arany óra mint bünyel.** Egy drb. egyfedelű piczi női remontoir arany óra van mint bünyel a rendőrségen, mire nézve felhívjuk a közönség figyelmét, hogy az igazolt tulajdonos az óra átvételé czéljából jelentkezék **Papoleczy** Ferencz tb. főkapitánynál.

* **Betörés.** **Fonecsik** György máv. alkalmazott **Mocsár-utcán** levő lakásába tegnap este egy eddig ismeretlen tettes behatolt és a nyitva felejtett szekrény fiókjából 48 kor. 70 fill. összegű pénzt kilopott. A károsult a betörés idején nem volt otthon és így a tettes zavartalanul véghezvitte munkáját. A rendőrség megindította a nyomozást a betörő kézrekerítése végett.

SZINHÁZ.

Műkedvelői előadás a Szigligeti-színházban. A nagyváradai ipartestület ifjúságának önképző köre f. hó 7-ikén és 8-án a Szigligeti-színházban műkedvelői színelőadást rendez. A darab próbát az egyleti helyiségben tartják. Főpróba szombaton este lesz a színpadon. Mindkét este a »Czigány« népszínmű kerül színre.

TANUGY.

Veni Sancte a főgimnáziumban,

A helybeli premontrai főgimnáziumban az iskolai év ünnepélyes megnyitása tegnap ment végbe. Az intézeti ifjúság az osztályfőnökök vezetése mellett 8 órakor az intézetből a premontrai templomba vonult, ahol **Novotny** S. Alfonz igazgató fényes segédlettel »Veni Sancte«-t tartott.

A sz. Lélek segítségül hívása után az ifjúság az intézet dísztermébe vonult, ahol az igazgató alkalmi beszédet intézett az ifjúsághoz, amelyben különösen Isten, haza, a társadalom és önmaguk iránt való kötelességeik lelkiismeretes teljesítésére és az intézeti törvényeknek pontos megtartására buzdította az ifjúságot.

A beszéd után a törvények felolvasása majd az osztályok rendezése és a tandrend kihirdetése következett.

Délben a premontrai kanonokok asztalánál szűkebb körű ebéd volt, amelyen a tanker kir. főigazgató, **Natafalussy** Kornél kir. tanácsos, dr. **Szombathy** István főreáliskolai h. igazgató s az intézet összes tanárai vettek részt.

Iskolaszéki ülés Nagyvárad város községi iskolaszékének t. tagjait tisztelettel kérem, hogy a f. hó 6-án d. u. 4 órakor a városháza nagytermében tartandó rendes havi gyűlésen teljes számban megjelenjenek. Nagyvárad, 1902. szept. 4-én **Hegyesi** Márton elnök.

Tanév megnyitás a kereskedelmi iskolában. Tegnap csütörtökön ment végbe az új iskolai év ünnepélyes megnyitása a felső kereskedelmi iskolában. A megnyitó ünnepélyen, melyet az intézet dísztermében tartottak meg, az iskolát fenntartó kereskedelmi csarno-

tagjai közül számosan, több szülő, a tanári kar és ifjuság voltak jelen.

Dr. Kovács S. János az intézet agilis, ambiciozus igazgatója tartotta a beszédet az ifjusághoz, intve őket szorgalomra, kitartásra. A tanári kar iránti tiszteletről és jó magaviseletről. Végül pedig a Kereskedelmi Csarnok további jóindulatába ajánlotta az intézetet. A beszéd végeztével az iskolai törvényeket olvasták fel, majd a tanulók osztályaikba vonultak, hol a leckeeredet diktálták le. A rendes előadás má, pénteken kezdődik.

Igazságszolgáltatás.

Főtárgyalás az 1898-iki tüntetés ügyében.

1898. márczius 15-én a nagy idők 50 éves fordulóján fényárban uszott a város. Paloták és kunyhók ablakaiban öröm tüzek gyultak a hősök emlékére. De ebbe a nagy, lélekemelő ünnepebe is vegyültek bántó, dissonans hangok, mert akadtak olyan háztulajdonosok, a kik nemöröklésnézőből egyetlen gyertyát sem gyújtottak ablakukban s fájdalom, az utca csöcselék népe nem őrizte meg ezekkel szemben nyugodtságát, hanem arra ragadta magát, hogy érlelen gyermekekhez méltó bosszúval torolja meg a mulasztást.

A Kis-piaczon verődött össze az utca népe s énekelve, éljenezve sorba járták az utcákat s a hol sötét ablakokat találtak, irgalmatlanul összezúzták. 19 háztulajdonos házat ostromolták meg ekkép s ezek közül Fekete Sándorné, Kovács Ignátné és Paizs Mihály háztulajdonosok szenvedtek tetemes kárt. A rendőrség az időben 38 egyént tartóztatott le, a kik közül a 6 főczinkosult tegnap a törvényszék előtt, természetesen körömszakadásig tagadnak mindent, noha tanuk igazolják, hogy ki hol és mennyit dobálózott.

A büntető tanács Fassie Sándor elnöksége alatt, a kora délutáni óráktól késő estig tárgyalta az ügyet.

A délután a tettesek és a tanuk kihallgatásával telt el.

A vádlottak egyértelműen tagadnak. *Buzás* Sándor közszász, *Gerő* Lajos órás, a ki tanuk vallomása szerint a tömeghez buzdító beszédekkel intézet, *Guzmán* János mind azt állítják, hogy csak mint járó-kelők vegyültek a tömeg közé. A tanuk közül *Farkas* József tett érdemleges, terhelő vallomást, a ki azt állítja, hogy az egész tüntetés értelmi szerzője *Gerő* Lajos volt, a ki a tömeget folytonosan buzdította izgató beszédeivel.

A tanu vallomás folyamán érdekes epizódok is történtek.

Mikor *Szakál* József csizmadiát figyelmeztette a tanács elnöke, hogy ma is meg kell jelennie a tárgyaláson, nagy hallgatás után elkezd szónokolni:

— Tek. Törvényszék! En vidéki vagyok és elfogyott a — pénzem, holnap már nem lesz miből kosztolni.

— Legyen nyugodt, a költségeket megtéríti a törvényszék.

— Meg... meg, mikor már egy napot koplaltam — mondogkta a fogai között az érdemes csizmadia.

Oláh Lajos szociálista kömives pedig az esketéskor állott elő félszeg nyakassággal.

— Tek. törvényszék! engedjék meg nekem, hogy a *polgári becsületemre* esküdjem.

— Miért? hiszen maga ev. ref. vallásúnak vallotta magát.

— Igen... igen, de az elveim.

— Miféle elvei?

— *Szociálista vagyok és Istenre nem esküszöm* — vágta ki pökhendi módon a nyegle kömives.

E nyilatkozat kínos konsternációt szült s *Fassie* elnök erélyesen utasította rendre, figyelmeztetve az Isten és a törvény szentségére, mire gúnyosan mosolyogva esküdt meg a nyakas szociálista.

Ezután a kár nagyságát állapították meg, majd a tárgyalás folytatását ma délelőttre halasztották, mikor is dr. *Kurlender* Ede mondja el védbeszédét s a törvényszék meghozza ítéletét.

TAVIRATOK

Minisztertanács Budapesten.

Budapest, szept. 4. (Saj. tud. táv.) Délután minisztertanács volt az osztrák miniszterekkel. A kiegyezési konferencián mindkét részről arra törekednek, hogy az ügyet mos finalizálják. Sikertelenség esetén a befejező konferencia Bécsben lesz.

Mattasich nyilatkozata.

Budapest, szept. 4. (Saj. tud. táv.) A szabadon bocsátott regény hőst meginterjouvolta a »Berliner Tageblatt« munkatársa, ki előtt megczáfolta a volt főhadnagy azt a híresztelést, hogy ő a szerb hadseregbe akarna lépni. Egyelőre Bécsben marad. *Koburg* hercegnőről határozottan állítja, hogy elméje teljesen ép.

Egy naiva rémdrámája.

Budapest, szept. 4. (Saj. tud. táviri) *Gáspár* Jenő szamos-ujvári szintársulatának naivája: *Paksy* Julia évek óta együtt élt *Bárdos* Gyulával a szintársulat hőszerelemével. *Bárdos* néhány hét előtt elhagyta a leányt, aki e miatt rémes bosszút forralt. Tegnap este együtt játszott *Bárdossal* s az előadás alatt revolverrel lelőtte a hősszerelmezt, aki szörnyet halt. Oriási pánik. A közönség a színpadra tódult, de mielőtt megakadályozhatták volna az őrjöngő leány öltözőjébe zárkózott és felmetszette ereit. Meghalt.

Csend Zágrábban.

Budapest, szeptember 4. Zágrábból jelentik a Magyar Távirati Irodának: A város egészen nyugodt. Minthogy az éjjel újabb rendzavarások nem fordultak elő, a katonaságot a megszállt pontokról visszavonták. A rendfenntartásáról megint a városi rendőrség gondoskodik. A csendőrséget is visszahívták. Ma délután a szerb bankot ismét fél század gyalogság szállta meg. Néhány idegen lapnak az a jelentése, hogy Károlyvárosban, Vinkocén, Petrinjában, Goszpicban és Nagy-Goricában is voltak szerbellenes kihágások, a mint hivatalos forrásból jelentik, helytelen. A bán a mai nap folyamán érkezik meg. (M. T. I.)

Zágráb, szept. 4. (Saj. tud. táv.) A tüntetők ellen megindították az eljárást. A szerbek a várost és a rendőrsé-

get teszik felelőssé, mert bizonyára nem akarta őket megvédelmezni. A szerb alkalmazottakat egész Horvátországban elbocsátották. Ezek a hírek Belgrádban nagy izgatottságot szültek, míg most Zágráb lecsendesült, félni lehet, hogy hasonlóképp bánnak Belgrádban a horvátokkal. A szerb lapok követelik a horvát alkalmazottak elbocsátását. Horvát lapokat égetnek el. A szerbiai horvátok Zimonyba menekülnek. Vittas, akit félholtra vertek a tüntetések alkalmával, a nem hasonnevű százados, hanem egy garázda börtönőr, akit mindenki gyűlölt brutalitásáért.

Vilmos császár Posenben.

Posen, szept. 4. Vilmos császár a tartományi muzeumban rendezett disztrakción az orosz czárra mondott pohárköszöntőjében melegen üdvözölte *Cserikov* főkormányzót és az orosz küldöttségeket és örömeinek adott kifejezést azon, hogy ma itt megjelentek. Felszólította a jelenlevőket, hogy vele a Németországgal hű fegyverbarátságot tartó orosz hadsereg legfőbb hadurára *Miklós* czárra üritsék poharunkat.

Zátonyra került hajó.

Budapest, szept. 4. Fiuméből jelentik: Az *Arpád* gőzhajó segítség nélkül magától került le a zátonyról Sérülése jelentéktelen. A hajó Tangerba és onnan Gibraltárba megy. (M. T. I.)

Alkotmányos élet Délafrikában.

Fokváros, szept. 4. A parlament harmadik olvasásában is elfogadta az általános indemnitásról szóló törvényjavaslatot és kitzítte a parlamenti indemnitásról szóló törvényjavaslat tárgyalásának idejét. A javaslat elfogadása után fogják beülni a megüresedett mandátumokat. A választók összeírására vonatkozó záradékot 47 szavazattal 13 ellenében elfogadták. Az afrikander szövetség tagjai és több progressista a miniszteriummal szavazott. (M. T. I.)

A Pelée újabb kitörései.

New-York, szeptember 3. A »New-York Herald«-nak jelentik St-Thomasból: *Morne Rouget* a Pelée-hegy kitörése forró vízzel és pi-zokkal árasztotta el. *Ajonpa-Bonillont* a folyó szennyves árja és a legördülő kövek elpusztították. A kitörés alatt a tenger iszonyuan haborgott. Egy árhullám az egész part mentén hullámozott. Le Carnetben sok ember vesztette életét az árban. A kitörés után a sziget keleti végén egy mértföldnél hosszabb terület a tengerbe süllyedt.

Pointe de Pitreből táviratozzák a »Herald«-nak: Grande Riviera helység Martinique szigetén szinten elpusztult. A francia kormány a sziget északi részéről *Lorain* és *Le Carbet* között ki akarja telepíteni a lakosságot.

Egy másik távirat jelenti *Ponte á Pietreből*: A legutóbbi kitörés alkalmával lejátszódott rémes jelenetek ismétlődnek. A hőmérséklet szinte elviselhetetlen a szigeten.

Munkashany Délafrikában.

London, szept. 4. A Daily Telegraph jelenti Johannesburgból tegnap kelettel. A bá-

nyakamara végrehajtó-bizottsága az egyes bányacsoportok és egyesületek mérnökeivel, valamint a bankigazgatókkal való közös értekezleten elfogadta és akkordmunka elvét. Ilyen módon remélik, hogy sikerül munkásokat idecsalogatni, a mennyiben hasznavehető szorgalmas munkásoknak nagyobb béreket adnak. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. 74.

Amerre mentek, mindenütt lázas munka folyt a kovácsműhelyekben. A parasztok forradalmi dalokat énekeltek, s már csak a Jeremiás herceg rettegett neve tartotta őket féken. A korzoni vereség híre lánggra lobbantotta aztán ezt a nyitott puskaporoshordót.

V.

Bohunn a Sagloba menekülése után virradó reggelen félig holtan, fulladozva találták az emberei.

Csakhamar magához tért azonban és rettenetes dühvel rontott katonáinak. Ordított, mint a bősüzt vadállat, fészaggatta sebére a kötést, késsel szurkált maga körül. Végre is befogadott, kocsira ült, s mint az örült hajtatott Lubnie felé, mert azt hitte, hogy oda menekültek a szökevények. Szélvész sem jár sebezzen, mint ahogyan Bohunnék rohantak végig a pusztán. Wassilovkában az őrség föl akarta tartóztatni a csapatot, de Bohun nekik rontott és másfélórás harc után lemészárolta a derék magyar huszárokat.

Csak három maradt közülük életben, azokat válogatott kínzásokkal vallatták. De a kínzás nem használt, az ártatlan áldozatok nem láttak sem egy félszemű lovagot, sem egy fiatal leányt. Nem tudta, mit tegyen, tovább nem is hajszolhatta a párt, mert az egész ut Lubnieig teli volt a herceg katonáival. Végre is a katonáknak jött meg az eszük, lefogták dühöngő, kapálózó vezértüket és vissza buzozták Roslogiba, ahol hatalmas meglepetés várt rájuk.

Az urasági ház és a sok gazdasági épület helyén füstölő romhalmazt találtak. A parasztok ugyanis vérszemét kaptak és a kozákok távozása után rabláshoz láttak, végül csóvát vetettek a tetőre. A kertben tövestül kivágták a fákat, így bosszulták meg magokat a Kurcevicék zsarnokságáért.

Az elveszett nyomot azonban mégis megtalálta Bohun, elfogta ugyanis Plesnikot. Megkérdezték, hogy merről jön és hova megy? A derék lovag ütött-hatolt.

— Kémet fogtunk. Vallassátok ki!

Ki is vallatták ugy, hogy tűz fölő lögatták és süttögették. Persze, elmondott aztán mindent a szegény, elmondotta, hogy megverték a királyi sereget s hogy találkozott Saglobáékkal. — Köszönöm fiam, — mondta Bohun. — Háls teszek a jó híreidért.

És hálaból fölakasztatta, azután azuj nyomon a szökevények keresésére indult. A pásztorok is utbaigazították, de a gázlón tulnyoma veszett megint a párnak.

E közben három nap telt el, a szökevények tehát nagy egérszót nyertek. Hanon Bohunnak megint a segítségére jött a véletlen. Az őrmestere agyafurt, ravasz ficzkó volt, aki így okoskodott:

— Csehribe indultak, az bizonyos. Mikor aztán a város elestéről értesíttek, letértek a megkezdett útról és most a hetmanokhoz menekültek. Vagy Slotonos, vagy Prohorowka felé futottak Egyikük menjen az egyik irányba másikunk a másikba és pedig azonnal, mert ha késlekedünk, akkor átkelnek a Dayperen, s ott aztán vagy a hetmanok védik már őket, vagy a Chmielnickij tatárjainak a kezébe esnek.

— Jó. Te mégy tehát Slotonosba, én megyek Cserkastyba és Prohorowkába.

— Jól van. De résen légy ám, mert Sagloba ravasz, mint a róka.

— Magam is róka vagyok, — büszkélkedett Bohun.

Megegyezésökhöz képest el is indultak nyomban. Az őrmester még az este Demianovkába ért.

A falut üresen, elhagyottan találta. Csak az asszonyok maradtak otthon, a férfinép mind Chmielnickijhez szegődött. Az asszonyok is elbojtak a látásukra, mert ellenséget láttak már minden fegyveresben. Erőzakkal hurczoltatott elő egy vén asszonyt, aki fogadkozott, hogy ő még a tatároktól se fél.

— Hol vannak a parasztok, anyóka?

— Tudom is én.

— Kozákok vagyunk, anyóka, ne félj, nem vagyunk ám mi lengyelek!

— Vigye az ördög a lengyeleket.

— Tehát velünk tartotok?

— Titeket is vigyen el az ördög.

Az őrmester már a haját tépte dühében, mikor a hangos beszédre elősettenkedett egy fiatalabb asszony is.

— Nem vagytok lengyelek? Jól hallottam?

— Jól.

— Chmielnickij emberei vagytok?

— Igen.

— Miért kérdezősködtek a parasztok után?

— Magunkkal vittük volna őket. Mondd csak, nem járt erre egy lengyel lovag a leányával?

— Lengyel lovag? A színt se láttam.

— Csak egy öreg félszemű dalnok járt erre, aki buzdította az embereinket, hogy partoljanak Chmielnickijhez. Azt is mondta, hogy Jeremiás herceg idejön.

— Egymaga volt?

— Nem. Egy néma fiu kísérte.

— Milyen volt az öreg. — Öreg, bizony! nagyon öreg. Pöngette a lantját és szidta az urakat.

— És igazán bujtogatta a népet?

— Igen.

— Köszönöm. Adjon Isten!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A világ 1902. évi gabonatermése.

A földművelésügyi miniszteriumnak kiadott jelentése szerint a világ összes államaiból beérkezett táblázatos kimutatásokból kitűnik, hogy a világ gabonatermése hozzávetőleges számításal *telemesen jobb*, mint a múlt évben. Igaz, hogy a termésbecslés egyes államokra nézve bővült is, nevezetesen: Japán, Mexikó, Perzsia, Cyprus és a Fokföldre. Ez államok összes gabonatermése évenként mintegy 50—60 millió hektoliter; és így tulajdonképpen az előző évek termésbecsléséhez hozzá kellene ezeket az adatokat számítani, hogy a mérleg pontos és teljes lehessen. A világ gabonatermésének ez évi átlagos eredményei a következők:

buza	1,023 07	millió hektoliter
rozs	556 51	" "
árpa	402 10	" "
zab	1,057 85	" "
kukoricza	1,046 68	" "

Összesen: 4,086.21 millió hektoliter.

A múlt évek termésbecslésével összehasonlítva mutatkozik különbözet:

	1901-ben	1900-ban
termelt millió hektoliter		
buza	954 62	876 61
rozs	493 32	487 28
árpa	312 56	313 87
zab	968 64	1,093 68
kukoricza	730 88	985 90
Összesen:	3 460 02	3 760 34

Nagyobb az ideai gabonatermés

Európában	145 04
Tengerentúl	481 45

millió hektoliter; vagyis főösszesben 626.19 millió hektoliter.

Az osztálysorsjáték tegnapi húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

100.000 koronát nyert: 56597.

15.000 koronát nyert: 99469.

10.000 koronát nyertek: 46586 61936.

5000 koronát nyert: 80492.

2000 koronát nyertek: 43111 26452 22781 74380.

1000 koronát nyertek: 18377 70420 31186 79861 27817.

500 koronát nyertek: 80687 40175 87423 75366 51230 1519 3701 97305 11502 39361 26540 86705 74172 69908 37044 64989 14079 44442 1437 50253 29275 16980 42410 31602 49956 95579 61104 70801 2086 63775 9561 46034.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. szept. hó 2-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.—12.40. Kétszeres buza 11.60—11.—. Rozs 10.80—10.40. Arpa 10.—.— 9.60. Zab 11.—.—10.40. Tengeri: 10.40.—10.—. Borsó 36.—. Lencse 40.—. Bab 14.—. Köleskása 23.50. Burgonya 4.80. 100 kiló lángliszt 25.60. zsemlyeliszt 25.20. fehérkenyér liszt 25.—, barnakenyér liszt 22.—. széna fuvarral 4.—, szalma 1.— Szalonna 126.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —16. 1 köbm. bükkiá 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.80, Lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kősz 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapjú —.—, magyar gyapjú —.—, Egy hektoliter óbor 66.—, uj bor 46.—, mész 1.60, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.— kendermag 26.—, köles —.— repce —.—, dió —.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalona 1.40, sertésus 1.12, juh-hus 62, veres hagyma 12, fog hagyma 32, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 18. Egy liter kóla 44, mm. büköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1902. évi szept. hó 2-ről. Tiszta buza körülbelül 6500 hltr, kétszeres buza 700hltr, rozs 1300 hltr, 1 árpa 600 hkt. zab 700 hltr, tengeri 120 hltr, burgonya 400 hltr. Marha- és sertésvásár zárva.

Helyi Érték és Törés Tőzsde jelentése.

A Tőzsde eredeti távirata. —

Helyi értékek.

Budapest, szept. 4.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	6.16
Rozs okt.	6.58
Zab apr.	6.—
Káposzta, repce, burg.	—96

Ártékek.

Budapest, szept. 4.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Albanvasút	—
Rimauvasút	501.50
Magyar jelölés	474.—
Sárgótarján	—
Hagen-kölcsön	—

Hivatalos árfolyások

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. szept. 4-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.10
Magyar koronajárdék	97.95
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	119.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	103.—
Magyar keleti vasúti államkölcsön 1876-ból	118.60
Magyar földterhermentelési kölcsön 4%	97.75
Italmérségi jog megvásárlási kölcsön	100.—
Horvát-magyar földterhermentelési kölcsön	97.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	204.—
Tiszszabályozásás azerségi sorsjegyek kölcsön	103.—
Osztrák járdék papirban	101.60
Osztrák járdék papirban	101.40
Osztrák járdék aranyban	121.50

Osztrák korona járadék	99 50
Osztrák államsorsjegyek	152 50
Osztrák magyar bank részvény	15 85
Magyar hitelbankrészvény	787 --
Osztrák hitelintézet részvény	727.25
Párisi visita	95 12
20 frnkos arany (Napoleon'dor)	1 06
Németbirodalmi márka	116 95
Londoni visita	289 65
20 márkás arany	28 42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.**Kiadó lakás.**

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-utca) egy első emeleti utcza lakás, mely áll: **4 szoba, 1 alcoven**, mellék-helyiségek s egy üveges **terasz** a Kö. rözsre,

f. évi november hó 1-től kiadó.

292

Kiadó magtárak.

A Nagyváradi Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetők.

Értekezhetni a *Nagyváradi Takarékpénztárnál.*

Tanuló.

Egy-két jó házból való fiu, 2-3 gymnasiumi vagy polgári osztályyal. tanulól felvétetik a Szent László nyomdában.

Kiadó lakás.

A Biharmegyei takarékpénztár Kossuth-utcai házában

Egy másodemeleti udvari lakrész

két szoba alkov, előszoba, konyha és megfelelő mellék-helyiségekkel

f. évi november hó 1-től kiadó.

Értekezhetni az intézet I. emeleti üzlet-helyiségében.

294

A helybeli és vidéki

összes tanintézetekben és iskolákban
használatban levő

TANKÖNYVEK,
SEGÉD-KÖNYVEK,

mindenféle **író- és rajzszer**ek, a legjobb minőségben és a legjutányosabban kaphatók:

SEBŐ IMRE = könyv- és papirkereskedésben =
NAGYVÁRAD,
Fő-utca, **Oláry-ház,**
az Orsolya-zárdával szemben.

295.

Helybeli és vidéki telefon-szám. **276.**

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárada, Apáczka-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktáras.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.